Kamu Emekçileri Bülteni Özel Sayı: 185

Örgütlü işçi yenilmezdir!

Tersane işçilerinin sesi

Tersane İşçileri Bülteni

Fiyatı 25 YKr.
Özel Sayı Mart 2004

Ucuza çalışmayalım, hakkımızı istemekten korkmayalım...

Tersanelerde kölelik ücretlerine hayır!”

Bültenden...

Merhaba dostlar!

Bültenimizin ikinci sayısı ile yine sizlerle beraberiz. Elimizden olmayan sebeplerden dolayı ikinci sayımız gecikti. Bundan böyle bültenimizin daha düzenli bir şekilde çıkması için daha fazla çaba sarf edeceğiz. Ama bültenin daha sık çıkması ve daha işlevli olması için tüm işçi arkadaşların katkılarını da bekliyoruz.

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) 13 Şubat'ta bir sempozyum düzenledi. Bu sempozyuma biz de "21. yüzyılda bir sömürü ve kölelik cehennemi: Tersaneler" adlı tebliğimiz ile katıldık. Yakın zamanda broşür olarak da basılacak tebliğimizde, dünyada ve Türkiye'de tersanelerin genel durumu, tersane işçilerinin yaşadığı sorunlar ve örgütlülük durumu inceleniyor, nasıl örgütlenebiliriz sorusuna yanıt aranıyor. İlgi duyan arkadaşlar bizimle irtibat kurarak broşürü çıktığı zaman alabilirler.

Dostlar, hepimizin gözleri önünde ABD emperyalizmi katliamlarına devam ediyor. Katliam politikalarını tüm bölgeye yaymak için kirli oyunlar tezgahlamaktan da geri durmuyor. Eski Lübnan başbakanı Refik Hariri bir süre önce bir suikastla öldürüldü. Tüm uzmanların görüşü, bu çapta bir saldırıyı ancak profesyonel bir istihbarat örgütünün yapabileceği yönünde. Böyle bir örgüt deyince de akla CİA ve MOSSAD'dan başka bir şey gelmiyor. Refik Hariri'nin öldürülmesi bahane edilerek Suriye'ye dönük tehditler yoğunlaştırıldı. ABD'yi yöneten haydutlar, Suriye'yi hedef tahtasına çaktılar.

Diğer yandan Irak'ta bir seçim oyunu oynandı. Buna rağmen Irak'taki işgal karşıtı direniş her geçen gün büyüyor. İşgalciler Irak topraklarında her durdukları saniyenin bedelini ödüyorlar. ABD askerlerinin kaçmak için her imkanı değerlendirdikleri biliniyor. Irak'ta ve Ortadoğu'da er ya da geç direnen halklar kazanacaktır.

Öte yandan sermayeye hizmette sınır tanımayan AKP hükümeti, işçi ve emekçilere karşı saldırılarını yoğunlaştırıyor.

İzmit'teki SEKA Kağıt Fabrikası'nın kapatılması kararına, işçiler fabrikayı işgal ederek cevap verdiler. TEKEL işçileri de SEKA işçisinin açtığı mücadeleci yoldan yürüyeceklerini eylemleriyle gösteriyorlar. Diyarbakır, Batman, Bitlis, Muş, Adıyaman, Tokat ve Adana'da binlerce işçi alanlarda "Tekel-Seka elele!" mücadele şiarını yükseltiyorlar. Özelleştirme saldırısı Tekel, Tüpraş, Petkim ve Telekom'da da gündemde. Bu saldırılar ancak "genel grev-genel direniş"le püskürtülebilir.

Bir diğer saldırı ise SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devrilmesidir. Zaten belli koşullarda yararlanabildiğimiz sağlık hizmetinden artık yararlanamayacağız. Bu saldırı sınıf hareketindeki dağınıklık ve sendikalara egemen bürokrat takımının ihaneti yüzünden püskürtülememiştir. Bu önemli saldırının iç yüzü işçi ve emekçilere yeterince anlatılamadığı için hükümetin halkı kandırmak yönünde yapmış olduğu yalana dayalı propagandanın etkisi kırılamamıştır. Yakın zamanda uygulamalar ortaya çıkınca saldırının boyutu anlaşılacaktır. Ne yazık ki bazı şeyleri yaşamadan anlayamamaktayız.

Tüm bu saldırıları püskürtebilmek birleşik, militan bir siyasal sınıf hareketi yaratmakla mümkündür.

Devrimci bir siyasal sınıf hareketi yaratmak için!

BDSP 13 Şubat günü Eminönü Kadırga Kültür Merkezi'nde "Güvencesiz çalışmaya, geleceksiz yaşamaya hayır!" kampanyası çerçevesinde, "İşçiler-emekçiler örgütlenmenin ve mücadelenin sorunlarını tartışıyor!" konulu bir sempozyum düzenledi.

Sempozyuma 500'ü aşkın işçi-emekçi katıldı. Kıraç, Esenyurt, Topkapı, Büyükçekmece, Yenibosna-Güneşli, Gaziosmanpaşa, Sultanbeyli, Ümraniye, Tuzla, Kartal, Kurtköy ve Gebze'den onlarca fabrika ve işyerinden, sanayi sitelerinden işçiler, sermayenin saldırılarını, sorunları ve çözüm önerilerini tartıştı.

Sempozyum oturumları başlamadan önce bir sinevizyon gösterimi gerçekleştirildi. İçerik olarak sınıfın tarihsel devrimci rolünü ve misyonunu ortaya koyan, bunu işçi sınıfının mücadele tarihinden kesitlerle birleştiren, bugünkü mücadele ve örgütlenme sorunlarının çözümünün siyasal bir sınıf hareketinin yaratılmasına bağlı olduğunu özlü olarak vurgulayan sinevizyon gösterisi, katılımcılar tarafından ilgiyle izlendi.

Sinevizyon gösteriminden sonra BDSP adına yapılan konuşmada sempozyumun ön çalışması ve bu çalışma üzerinden ortaya çıkan tablo özetlendi. Ardından sempozyuma konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. İzzettin Önder ile BMİS Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Beşeli sunumlarını yaptılar. Sınıf hareketinin karşı karşıya olduğu saldırılar, sorunlar ve çözümlerin neler olduğu üzerine düşüncelerini aktardıktan sonra izleyicilerden gelen soruları yanıtladılar. Zaman sıkışıklığı ve soruların fazlalığı nedeniyle bazı sorular ancak birleştirilerek yanıtlanabildi.

Verilen aradan sonra tebliğ ve konuşmalara geçildi. Kürsü bütünüyle işçilerin, işçi örgütlerinin ve devrimci güçlerin kullanımına sunuldu. Konuşmak için 40'tan fazla başvuru oldu. Fakat zaman darlığından dolayı kimi konuşmacılar konuşamadı.

BDSP'nin sınıf hareketinin güncel sorunlarına ilişkin tebliğinin ardından çeşitli devrimci çevreler, işçi dernekleri ve sendikalar düşüncelerini katılımcılarla paylaştılar. Değişik sektör ve fabrikalardan işçiler yaşadıkları sorunları ve mücadele deneyimlerini aktardılar. Sempozyumda HKM, DDSB, EHP, İHD, ÇEM-DER, Konfeksiyon İşçileri Bülteni, DHP, OSİM-DER, Güneşli-Yenibosna Tekstil İşçileri, Doğu Sanayi İşçileri, Tuzla Tersane İşçileri, Topkapı'dan metal işçileri adına sunumlar yapıldı. Belediye-İş 2 No'lu Şube'nin bir yöneticisi düşüncelerini dile getirdi. Ayrıca Ravelli'den, İlbek Tekstil'den, Bursa'dan bir otomotiv işçisi ile Alkom'dan işçiler konuştu.

Konuşmalar uzun olmasına rağmen genelde ilgiyle izlendi. Özellikle işçi konuşmaları canlı ve etkili oldu. İşçilerin konuşmaları çoğu zaman slogan ve alkışlarla karşılandı.

Tersane işçilerini sefalete mahkum etmek istiyorlar!..

Tersanelerde kölelik ücretlerine hayır!

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de tersanelerde çalışmak en ağır, en tehlikeli işlerden sayılır. Tersaneleri böylesine tehlikeli kılan şey ise, patronların daha fazla kar elde etme sevdasıdır. Daha fazla kar elde etmek isteyen patronlar tersanelerde yapılan gemileri daha az masraşa, daha ucuza mal etmeye çalışmaktadır.

Tersane patronları kurmuş oldukları sömürü çarkını yıllardır döndürüp duruyorlar. Taşeron sistemi, sigortasız, sendikasız, uzun çalışma (10 saat) saatleri vb. Tüm bu uygulamalar asalak tersane patronlarının kârlarını üçe, beşe, ona katlamak içindir.

Sırtımızdan kazandıkları milyon dolarlar yetmiyor. Sözde "anayasal hak" denilen haklarımızı dahi gaspediyorlar. Hepimiz şunu biliyoruz ki, yediğimiz iki dilim ekmekten ve bir kepçe çorbadan dahi çalıyorlar. Bunlar bilinen şeyler elbette ama yazılması boşuna değil arkadaşlar, nedenini de yazacağız.

Her sınıf kendi çıkarını savunur!

Tersaneler bizlerin işyerleri, yani bir bakıma yaşamımızı buradan kazanıyoruz. İçimizde yıllardır buralarda çalışanlar da var, işe daha yeni başlamış olanlar da. En eski işçiden tutun, yeni işbaşı yapan işçiye kadar herkesin en çok yakındığı şey ücret sorunudur. Yani akşama kadar akıttığımız terin, yediğimiz yağmurun, rüzgarın karşılığı olarak bize verdikleri paralar çok az.

"Ekmek davasına" diye geliyoruz çalışmaya. Ama genelde akşamları evlerimize yürüyen cesetler olarak dönüyoruz. Sakatlandığımızda hiçbir güvencemiz yok. Bir başımıza kalıyor, sokağa atılan hayvan muamelesi görüyoruz. Kimimizin bedeni çürümüş bile için için.

Peki niyedir katlanmamız? Sonumuzun ne olacağını bile bile yine geliyoruz tersanelere? Evet insanız ve de insana yaraşır bir şekilde yaşamak için katlanıyoruz onca pisliğe, rezilliğe. Ama bir de bakıyoruz ki, o "insanca yaşam" denilen şey her geçen gün bizden daha fazla uzaklaşıyor. Gerçekten insan gibi yaşıyor muyuz? Asalak patronlar yediğimiz ekmekten çalıyor demiştik. Bunu boşuna yapmıyorlar.

Bizlerin eve bir dilim daha fazla ekmek götürme çabamız neyse onların ki de o. Yani onlar da çıkarlarını, kazançlarını düşünüyor bizler gibi.

Kendi ihtiyaçlarımızı yeterince karşılama çabamız hiç şüphesiz bitmeyecek, ta ki onların bu insanlık dışı düzenlerini başlarına geçirene kadar. Şu anda onlar daha örgütlü, daha bilinçli hareket ediyorlar. Bizleri birbirimizin sorununa sahip çıkamaz hale getirmişler. Af buyurun ama bizi sürü gibi güdüyorlar adeta. Kırk tane tersane sahibi, sayımız 20 bin olduğu halde bizi avuçlarında kukla gibi oynatıyor. "Türkiye'nin şartlarına göre iyidir" dedikleri asgari ücrete bile altı ayda ya da yılda bir zam geliyor, ama yaklaşık iki yıldır tersanelerde zam yok. Taşeronların bir iki milyon gibi "büyük" zamlarını da, zam aldık diye sevinçle karşılıyoruz.

Oysa dolmuşa, trene binince, bakkala-pazara gidince gerçeğin kendisiyle karşılaşıyoruz. Yine yoksulluk, yine yoksulluk. Yaşamak için tükettiğimiz her şeye (yiyecek, giyecek, sağlık, ulaşım, ısınma gibi) zam gelirken bizlerin ücretleri yerinde sayıyor. Alacağımız ücretin ne kadar olacağına birileri bizler adına karar veriyor. Eh bizler de şikayet etmek, sızlanmak dışında bir şey yapmayınca, bugün yaşadıklarımızı, yarın da yaşamaya devam edeceğiz. Karşımızdakiler kendi sınıf çıkarlarını nasıl düşünüyor ve savunuyorsa, biz işçiler de kendi çıkarlarımızı savunmak zorundayız.

Ücretlerimizi biz belirleyelim!

Arkadaşlar hepimiz ayrı ayrı tersanelerde çalışsak da sorunlarımız özünde aynıdır. Bu sorunları çözecek olan da bizleriz. Sigortalı çalışacaksak eğer, can güvenliğimizden endişe duymadan çalışacaksak eğer, insanca yaşamaya yeten bir ücret alacaksak eğer bunu beraber mücadele ederek başarabiliriz. Birlik olarak, yan yana gelerek başarabiliriz.

Bizler bırakalım üç-beş alçak taşeronun propagandası olan " zor, çok zor bunca işçinin birlik olması" laflarını. Onların çıkarına geldiği için yayıyorlar bu düşünceyi. Bizler de şunu diyelim, "zor, çok zor, hatta imkansız biz olmadan bunca işin yapılması".

Evet deneyin arkadaşlar. Bırakın penseyi yere, bırakın motoru sacın üzerine, bakın bakalım iş kendiliğinden oluyor mu? İşte bizim gücümüz de tam da burada. Yani üretimde tuttuğumuz yer ve konumumuzdan geliyor. Üretimi durdurmak biz işçilerin elindeki en büyük silahtır. Bu silah doğru zamanda kullanıldığında karşısında durmaya gerçekten güç ister. Ama o deler geçer yine de.

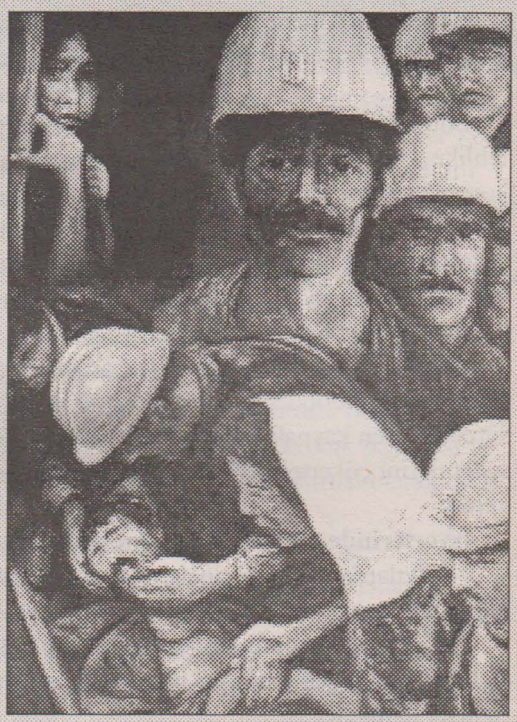
Arkadaşlar, bizler zaten kuru maaşa çalışıyoruz. Onu da ellerinden gelse vermeyecekler. Bizler böyle bir sorunumuza uzak kalırsak vermezlerde. Parasını alamayan çok arkadaşımız var. Bunlar birer örnek olarak duruyor yanımızda. Peki hep susacak, hep kabullenecek miyiz tüm bunları? Sizce de karşılarına dikilme zamanı gelmedi mi? Çalıştığımız yerlerde toplanıp kendi ücretimizi belirleyelim ve isteyelim hakkımız olanı. Örneğin kaynakçılar alt taban 70 milyon, montajcılar 65 milyon, taşçılar 40 milyon, yardımcılar 30 milyon olacak diyelim. İşçi arkadaşları uyaralım, anlatalım, tüm tersanelere yayalım talebimizi. Ucuza çalışmayalım. Bizler hakkımız olanı istemekten korkmayalım. Bu asalak patronlara kalsa aylarca para bile vermeyecekler.

Sırtımızdan para kazanıp jeeplerle, mercedeslerle gezenler, zevkleri için milyarlar harcamasını bilenler hakkımızı da ödemek zorunda arkadaşlar. Bunun çözümü de dediğimiz gibi birlik olmaktan, birbirimize sahip çıkmaktan geçiyor. Çünkü mücadelesiz hiçbir şey kazanılamıyor. Madem çalışan biz, ölen biz, sakat kalan biz. Madem aç, sefil, yoksul yaşayan biz, o halde hakkımız için mücadele etmeliyiz hepimiz. Ya sefalet, ya insanca yaşam! Tercih bizlerin! Tercih senin!

Tersanelerde kölelik ücretlerine son!
İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

İş cinayetleri devam ediyor...

Biz sustukça da devam edecek!

6 Şubat günü Gem-Dok'ta (Gemi Onarım ve Donatım Sanayi Sitesi) bulunan "Renes Valetta" adlı tamir gemisinde yangın çıktı. Yangının sebebi resmi kayıtlara nasıl geçer bilinmez. Ama yangının asıl sebebi kan emicilerin daha fazla kâr hırsından başka bir şey değildi. Gerekli önlemler alınmadan ve temizlik yapılmadan çalışma yapılan tamir gemisinde çıkan yangında Metin Oğuz isimli işçi arkadaşımız hayatını kaybetti.

Bir işçi arkadaşımız daha patronların sofrasına kanını sundu. Peki patronların gözü bu kanla doyacak mı? Hayır, yarın senin-benim kanımı da isteyecekler. Sen-ben sessiz kaldığımız sürece bu iş cinayetleri bitmeyecek.

İş cinayetleri sadece ölümle bitmiyor. Hemen her gün bir işçi arkadaşımız sakat kalıyor. Yılbaşından önce Çeksan Tersanesi'nde yaşanan iş kazaları, Ada Tersanesi'nde yaşanan iş kazası! Tersane işçileri olarak hergün buna benzer onlarca "iş kazası"na maruz kalmaktayız.

Bu iş cinayetlerini durdurmak için ne bekliyoruz? Sıranın bize gelmesini mi? Unutma! Sıra sana geldiğinde, söz söyleme şansını sonsuza kadar yitirmiş olacaksın!

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!

Bir tersane işçisi

BDSP Sempozyumu'na sunulan tebliğ...

Tersane işçileri kölelik ve sömürü cehenneminde çalışmak zorunda kalmaktadır!

Tersane işçilerinin sempozyuma sundukları tebliğin işyerlerinde karşılaşılan sağlıksız çalışma koşulları ile ilgili bölümünü yayınlıyoruz...

Şunu belirtmekte yarar var. İnsan bedeni pek çok tehlikeye/zarara karşı korumaya yardımcı olan doğal koruma sistemine sahiptir. Bu koruma sistemleri, yaralandığında ya da hastalandığında vücudun kendini iyileştirmesine/onarmasına da yardımcı olur. Bununla birlikte, işyerlerinde ve genel ortamlarda maruz kalabileceğiniz bakterilerden, virüslerden, kimyasallardan, tozdan, gaz ve buharlardan, gürültüden, aşırı ısı düzeylerinden (soğuk ya da sıcak), iş süreçlerinden kaynaklanan ve vücudunuzun koruma sistemlerini çökertebilecek/zayıflatabilecek tehlikeler vardır.

İşyerlerinde olabilecek yaygın tehlikeler gelince;

1) Sıvılardan, katı maddelerden, tozlardan, dumandan, buhardan, gazlardan, kaynaklanan kimyasal tehlikeler;

2) Gürültü, titreşim, koruyucusuz makineler, yetersiz aydınlatma, radyasyon, aşırı ısı (soğuk ya da sıcak) gibi fiziksel tehlikeler;

3) Bakteri, virüs, böcek-parazit, bulaşıcı atık kaynaklı biyolojik tehlikeler;

4) Stres ve zorlanmaya bağlı psikolojik tehlikeler;

5) Ergonomi ilkelerinin uygulanmaması nedeniyle kötü tasarlanmış makine ve aletler ya da kötü tasarlanmış çalışma pratiği;

Tehlikeli etmenlerin vücudumuza nasıl girdiğine baktığımızda

* Akciğer yoluyla (solunum)
* Deri yoluyla (temas)
* Ağız yoluyla (sindirim)

Şimdi bu tehlikeleri göz önüne alarak tersanelerde biz işçiler nelerle, nasıl karşı karşıya kalınaktayız.

1) Kimyasal tehlikeler;

Tersanede asıl işlerden biri kaynaktır. Kaynak türü olarak elektrik, karbon, gazaltı, argon ve tozaltı kaynakları daha sık kullanılmaktadır. En yaygın olanı ise elektrik ve gazaltı kaynağıdır. Bu kaynakların kimyasal karışımlarından dolayı akciğer kanseri, kalp rahatsızlığı, cinsel iktidarsızlık, cilt kanseri vb. gibi hastalıklara yol açmaktadır. Lokal zehirlenmeler ise her kaynak işçisi için nerdeyse her gün aldığı bir diyet ilacı gibidir. Zehirlenmeler sıradan bir olay olup çıkmış durumdadır. Kaynak yapan işçinin kullandığı malzemelerde olsun, kaynak yapılan alanın dumanının tahliyesinde olsun, herhangi bir koruma sistemi yoktur. Olduğu iddia edilen koruma sistemleri ise kaba, ilkel ve çağdışıdır. Gerçi bu kan emici kapitalist sınıftan başka bir şey yapmasını beklemekte ham hayal olurdu. Kaynak dumanı ve kaynak ışını sadece kaynak yapan işçileri değil tersanede çalışan tüm işçileri etkilemektedir.

Tersanelerde kimyasal tehlikeler sadece kaynakla sınırlı değil. Boya bir diğer kimyasal tehlike durumunda, gerçi tüm tersane işçilerine, boyanın etkisinin kaynak kadar olmadığı söylenebilir. Ama bu işi yapan işçilerin koruma malzemelerinin yetersizliği ve her boya yaptığında bu malzemelerin kullandırılmamasından kaynaklı kimyasal tehditle karşılaşmaktadırlar.

Raspa işinde kullanılan grit ise sadece kullanan işçileri, tersane işçilerini değil, doğadaki tüm canlıları ve çevreyi öldürecek bir kimyasal maddedir. Raspa işi çok özel bir iş olduğundan özel alanlarda yapılması gereken bir iştir. Ama bu iş maliyet açısından çok yüksek olduğundan, patronlar ucuz yöntemi uygulamaktadır. Raspada kullanılan grit kullanıldıktan sonra çeşitli büyüklüklerde parçalara bölünmektedir. Bu parçaların bir kısmı ilk halinde kalabilmekte, ama büyük bir kısmı gözle görülemeyecek ya da toz tanecikleri haline gelmektedir. Tozlar haliyle havaya ve rüzgar varsa gidebildiği bölgelere yolculuk yapmaktadır. Bu yolculuğunun büyük bir kısmı tersane işçilerinin akciğerlerinde bitmektedir. Doktorların dediğine göre akciğer kanseri için grit tozu birebirmiş.

Bunun dışında kapalı alanlarda yapılan, özellikle argon kaynağından dolayı aşırı bir gaz birikimi oluşmaktadır. Bu gazın tahliyesi içinse herhangi bir işlem yapılmamaktadır.

Tamir gemilerinde yapılan çalışmalarda, kimyasal ve katı artıklardan temizlenmeden, çalışma yapılmaktadır. Ayrıca eski gemilerdeki bu çalışmalarda asbeste maruz kalmaktadır. Bundan dolayı patlamalara neden olmaktadır. TPAO'un tankerinin tamiri sırasındaki patlama hepimizin hatırındadır. Ayrıca yaralanmalarla sonuçlanan yüzlerce patlama ile karşılaşılmıştır.

Sonuç olarak tersaneler, kimyasal tehlikeler açısından,

başta işçileri ama aynı zamanda doğayı zehirleyecek bir potansiyelle çalışmaktadır.

2) Fiziksel tehlikeler;

Gürültüye tüm tersane işçileri maruz kalmaktadır. Tersanelerde gürültüye maruz kalmayan işçi yok diyebiliriz. Taşçılık yapan işçiler bütün gün makinenin gürültüsü ve onun titreşiminden dolayı fiziksel tehlikeye en çok ve sürekli maruz kalanlar denilebilir. Aynı zamanda bu işçiler koruyucusuz makinelerle çalıştıklarından yaralanmalarla karşı karşıya kalmaktadır. Tersanelerde işlerin yapılma aşaması hemen hemen iç içe geçmiş durumdadır. Bu da tüm işçileri o an yapmadığı bir işin sonuçları ile karşı karşıya bırakmaktadır. Çalışma alanında her işçi kendisine verilen işi bir başkasına zarar verip vermediğine bakmaksızın yapmak zorundadır. İşini yapmamak demek kapı önünde kendini bulmak demektir.

Onun içinde üstte kesim yapan bir işçi alttaki işçinin yanıp yanmamasına bakmaktan kendi işini yapmaktadır. Ya da içerde işçilerin olup olmadığına bakılmaksızın eline balyoz alan işçi işini bitirene kadar kulakları patlatan bir gürültüye neden olmaktadır. İçerideki işçilerde çalıştıkları işi bitirmek zorunda olduklarından işlerini bırakamamaktadır. Diğer yandan kapalı bir alanda, boya yapılırken aynı zamanda kaynak veya kesim yapılmakta bu da sıkça yangına sebep olmaktadır. Kesim ve kaynak cüruflarının sıçramasından dolayı tersane işçilerinin vücutları delik deşik bir hal almaktadır. Bu da deri hastalıklarını gündeme getirmektedir. Kışın metal parçalar ise yeterli koruma sistemi olmadığından dolayı soğuktan adeta ele yapışmaktadır.

Tersanelerde fiziksel tehlikelere onlarca çalışma koşulu daha eklenebilir.

3) Biyolojik tehlikeler;

Tersane tuvaletleri bir biyolojik tehlike yuvasıdır. Öyle ki bazı tersanelerin tuvaletlerini fareler dahi terketmiş durumda. Bu da tuvaletlerin ne durumda olduğunu ortaya koymakta, tersane işçilerinin nasıl bir mikrop saldırısı ile karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Tersanelerde 200-1500 arası işçi çalışmasına rağmen, hemen hiçbir tersanede işçi tuvaletlerini temizlemek (temizlemek deyince yangın hortumuyla su tutmak değil) için görevli bulunmamaktadır. Bu da işçilere gösterilen değeri bir defa daha göstermektedir.

Öte yandan binlerce çalışanın yediği yemeklerin sağlıklı olup olmadığı kontrolü yapılmamaktadır. Bu bir yana yemekler tersanelerin yüzde 90'nında yenemeyecek kadar kötü durumdadır. Bazı tersanelerde yemekhanede yemek yemek dahi lüks durumdadır. Sanki işçilerin yapmış olduğu başka bir tersanenin işi gibiymiş gibi

işçilere taşeron işçisi olduklarından dolayı yemekhanede yemek verilmemektedir. Yaralanan bölgelerin ilkel yöntemlerle ve tam iyileşmeden yeniden mikropların saldırısına maruz kalması ise başka sık sık maruz kalınan sorundur.

Tersaneler biyolojik tehlikeler açısından da zengin denilebilecek düşmana sahip durumda.

4) Psikolojik tehlikeler;

Sıralaya geldiğimiz bu çalışma koşullarında çalışan işçinin psikolojik rahatsızlık yaşamaması mümkün olmasa gerek. Hemen tüm işçilerde kronik başağrısı ve halsizlik bu psikolojik rahatsızlığın belirtisi olarak ortaya çıkmaktadır.

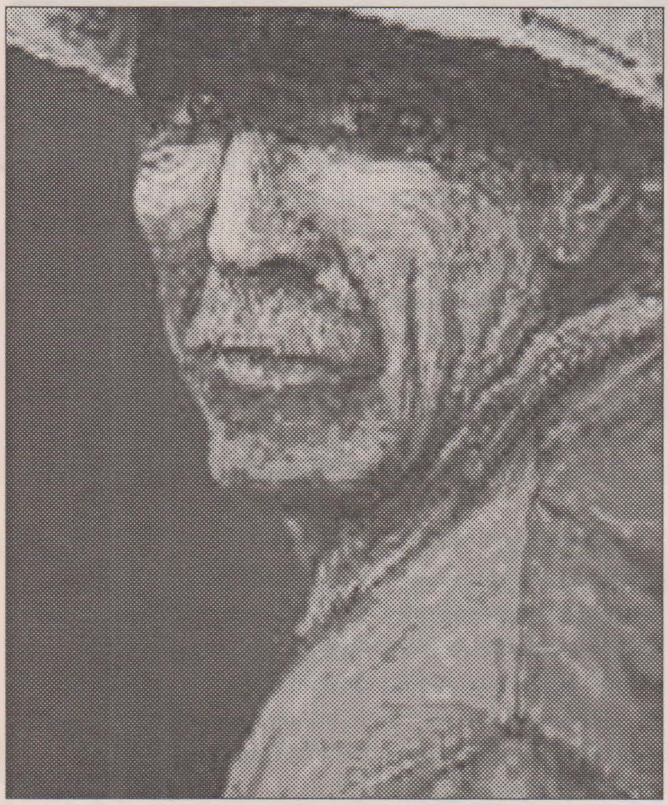
5) Ergonomi ilkelerinin uygulanmaması;

Tersanelerde çalışma makine veya malzemenin ergonomik yapısına göre değil, en hızlı ve ucuz maliyet hesaplarına göre tasarlanmaktadır. Tabii buna tasarı demek doğru olur mu bu tartışılır. Örneğin yan duvarlar ve davlumbotlarda öylesine dar alanda çalışma yapılmaktadır ki, bazen zayıf olan işçilerin çalışma yapacakları yere sığmadıkları dahi olmaktadır. Böylesine dar alanda kaynak ve taşlama yapılmaktadır.

Öte yandan hiçbir teknik kurala uymayan, yapılacak işin gereklerini ise hiç de yerine getirmeyen aletlerle yapılan çalışmalar. Sayısız kazalara yolaçmaktadır. Teknolojinin bu kadar ilerlediği bir çağda dededen kalma yöntemlerle saclar düzeltilmeye çalışılmaktadır. Tersanelerin fiziki plansızlığından dolayı taşınmak zorunda kalınan malzemeler kendi ağırlıklarına bir de ayaklara dolaşan malzemelerin tehlikesini eklemektedir.

İşyerlerinde karşılaşılan tehlikelere tersanelerde ne olduğuna baktığımızda önümüze çıkan tablo tabii ki sadece bu değil. Yukarda değindiğimiz sorunlara yüzlercesini daha ekleyebiliriz. Ama genel bir bilgi vermesi açısından bu verilerin bir tablo ortaya koyduğunu düşünüyoruz. Tersane işçileri bu kölelik ve sömürü cehenneminde çalışmak zorunda kalmaktadır. Tersanelerde işçi sirkülasyonunun çok olması ve burada çalışan işçilerin büyük bir kısmının kısa dönemli çalışma eğilimi göstermesi ve bölgede bölgenin sorunlarıyla ilgilenen bir SSK hastanesinin olmamasından kaynaklı, mesleki hastalıklar konusunda herhangi bir veri yoktur.

Hayvanlarını özel mamalarla besleyen patronlar biz işçilere en kalitesiz yemekleri layık görüyorlar!

Biz tersane bölgesinde bulunan Çelik Tekne Tersanesi'nde çalışan işçileriz. Bülten okurlarının bildiği gibi tersanede biz işçilerin yaşadığı sorunların haddi hesabı yok. En temel insani ihtiyaçlarımız olan yemek sorununa değineceğiz bu yazımızda.

Birkaç istisna dışında yemek ve yemekhane sorunu tüm tersanelerde yaşanan bir sorun. Önce yemeklerden bahsedelim. Paydos zamanı geldiğinde dakikalarca süren yemek sırası ve arkasından en kalitesiz malzemelerle yapılan, zamanla işçilerin midesinde belli rahatsızlıklar yaratan yemekler.

Biz işçilerin tüm sorunlarında olduğu gibi bu sorunun kaynağı da patronların kâr hırsıdır. Patronların kâ§rları daha da artsın diye ucuza alınan kalitesiz malzemelerle yapılan yemekler, bize reva görülüyor. Gene bir saatlik olan yemek kuyruğu olayı yemekhanenin ufak olmasından kaynaklı bir sorundur. Oysa sırtımızdan kazandıkları servetlerin cüzi bir miktarıyla bu sorunlar rahatlıkla çözülebilir. Buna rağmen sorunların çözüme kavuşturulmaması, patronların işçileri insan yerine koymayan bildik zihniyetinden kaynaklıdır. Tabii bu cüreti, bizim sorunlarımıza karşı duyarsız olmamız, tepkisiz kalmamızdan alarak her geçen gün yaşamımızı cehenneme çeviriyorlar.

Kuşkusuz bu sorunlara (kötü yemekler, uzun yemek kuyrukları) tepki veren arkadaşlarımız da var. Ama bu tepkiler genelde bireysel sınırlarda kalıyor. Bunu diğer işçi arkadaşları da dahil ederek sorunlara çözüm üretme arayışına gitmiyorlar. Sonuç ise, gene patronların işine yarıyor. Biz Çelik Tekne'de bir ayda üç kere bu sorunlara karşı bireysel tepki koyan arkadaşlara denk geldik. O da bizim gördüğümüz. Görmediğimiz tepkileri hesaba kattığımızda bu sayı onlarlar ifade edilebilir. Ama yemek, ya da yemek kuyruğu sorununu çözemedi bu bireysel tepkiler. Çünkü diğerlerinde olduğu gibi bu sorunu çözebilmek de, işçilerin birlikte ve örgütlü bir şekilde hareket etmesini gerektiriyor.

Düşününüz ki, milyarlarca doların döndüğü tersanelerde, asalak patronlar, biz işçilerin en basit sorunlarını bile görmezden gelebilecek kadar azıtmış durumdalar. Biz sessiz kalıp boyun büktüğümüz sürece bu durumun değişmesi mümkün mü? Değil elbet.

Bundan dolay Çelik Tekne'de ve tüm tersanelerde çalışan işçi arkadaşlara bülten aracılığıyla çağrımızdır: Birleşip ortak bir örgütlü mücadele vermekten başka çıkar yolumuz yok. Birleşen işçiler yenilmez!

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Çelik Tekne'den işçiler

Gemi Mühendisleri Odası 50 yaşında!

Gemi Mühendisleri Odası (GMO) 50 yaşına girdi. 50. yaşını çeşitli etkinliklerle anan GMO bu kapsamda 24-25 Aralık 2004 tarihinde, "Gemi Mühendisliği ve Sanayimiz" konulu bir sempozyum düzenledi.

Sempozyumda gemi inşa teknolojisindeki yenilikler ve çeşitli konularda yapılan bilimsel araştırmalar bildiri olarak sunuldu. Gemi inşa sektörünün canlılığından dolayı yeni tersane alanlarının ihtiyaç haline geldiğinin vurgulandığı sempozyumda, Denizcilik Müsteşarlığı tarafından sunulan bildiride yatırıma başlanan ve faaliyete geçen yeni tersane alanları olarak; Ordu/Ünye tersane alanı, Taşucu tersane alanı, Karadeniz Ereğli Tersane Tevsi Projesi, Erdek Tekne inşa alanları var. Bu alanlarda 50 bin dwt'a kadar gemilerin yapılması planlanmakta. Ama bu projelerden Ordu/Ünye tersanesinin deniz dolgusu ile yapılması nedeniyle denize karışmış olduğu söylenmiştir. Bu da projelerin nasıl hazırlanıp hayata geçirildiğinin çok açık bir göstergesidir.

Öte yandan Denizcilik Müsteşarlığı raporlarında yer almayan ama çeşitli yayın organlarında geçen ve fiili olarak inşasına başlanan Yalova/Altınova Tersane alanı inşası ise birçok açıdan sakıncaları olan bir planlama olarak görülüyor. Birinci olarak, Kuzey Anadolu Fay Hattı Hersek deltasına kadar kırılmış ve orada stres toplamakta olması. Planlanan tersane alanı ise, tam bu fay hattının üzeri ve kırılmanın başlangıç noktasındadır.

İkincisi, 7.5 km uzunluğunda, 500 metre genişliğinde denizin doldurulması düşünülmekte. Bu da bölgedeki doğal yaşamın yok olması demektir.

Üçüncüsü ise, bölgenin, tarım alanında tekniğin üst düzeyde kullanıldığı bir alan olmasıdır. Bu da buradaki tarımın kısa süre içinde yok edilmesi demektir.

Sempozyumda tersanelere dönük saptamalar şöyleydi:

Tersaneler verimli çalışmamaktadır. Ortalama verim yüzde 30-40 civarındadır. Tersaneler gece adeta ıssızlaşmakta ve bu da üretimde kayıplara neden olmaktadır. Kalifiye usta bulmak çok zordur, çünkü kalifiye usta yetişmemektedir.

Tersaneler adeta korsan birer araç gibi çalışmaktadır. Bu işi ciddiye alan sadece 4-5 tersane vardır.

2007'ye kadar doluluk var, ama 2007 yılı sonrası, Karadeniz ve Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin 10 yıl içinde 5 bin gemilik filosunun değiştirilmesi hesaplanıyor. Bu pazardan iş alma hesapları şimdiden yapılıyor.

Pendik Tersanesi'nin çok iyi kullanılamadığı, bu nedenle özek sektöre açılması gerektiği belirtiliyor.

Sempozyumda en çok ilgi çeken sunum ise, Prof. Serdar Beji'nin Marmara'da tsunami projelendirmesi ile ilgili yapmış olduğu çalışma oldu. Beji, tsunami senaryolarının halkı korkutmak ve insanlara korku satmak için yapıldığını vurguladı. Yapmış olduğu deneylerde böyle bir ihtimalin çok fazla olmadığını vurguladı. İzleyicilerin böyle bir çalışmanın neden medyada yer almadığına dönük soruları üzerine, "yorumu size bırakıyorum" diyerek medyanın hedefinin aslında ne olduğunu gösterdi.

GMO'nun düzenlemiş olduğu sempozyum, daha çok bilimsel çerçevede gerçekleşti. Bu da GMO'nun yaşamın kendisinden kopuk olduğunun göstergesi diyebiliriz. Ya da aynı kişilerin tersanelerde yöneticilik yapmalarından kaynaklandığını da düşünebiliriz.

Tersanede çalışan taşlamacıların genel durumları

Çalıştığımız koşulların iş güvenliğiyle yakından uzaktan ilgisi yok. Çalışırken o tozu, pisliği direk içimize teneffüs ediyoruz. Verilen maskeleri, eldivenleri belirli bir süre kullanmak zorundayız. Mesela eldivenler yırtılsa da 15 gün kullanmak zorunluluğu var. Maske ne kadar pislenmiş olsa da en az bir gün kullanmak zorundayız.

Patronların mantığı aynı, hangi koşulda olursa olsun, çalışacaksın. Nasıl çalıştığın onların umurunda değil. Genelde tersane işçileri mikropların taşıyıcısı. İşçilerin suçu değil bu, sadece patronların ne kadar çıkar düşkünü olduğunu gösteriyor.

Taşlama işini yapan işçiler demir tozu, pas ve kirle boğuşuyor. Temizlikle ilgisi olmayan tuvaletleri, sabun bile bulunmayan lavaboları kullanmak zorundalar. Yani hem tozun, kirin, pasın içinde boğulurcasına çalışıyoruz, hem de temizlik yapmanın olanağı yok. Bu durum, kasalarını doldurmaktan başka bir şey düşünmeyen sömürücü patronların işçilere verdikleri değer(sizliğin) göstergesidir.

Tuzla'dan bir tersane işçisi

Kimi hukuksal sorunlar ve yanıtlar

Tersane İşçileri Bülteni olarak işçilerin çalışma yaşamında karşılaşılan sorunları gözönüne alarak, sıkça karşılaştığımız hukuksal sorunlara, soru-cevap tarzı ile çözüm bulmaya çalışacağız. Ayrıca işyerlerinde karşılaşılan tüm sorunlarla ilgili olarak bizi telefonla arayarak, hukuksal yardım alabilirsiniz...

Soru: *İşyerinin el değiştirmesi halinde işçinin kıdem tazminat hakkı doğar mı?*

Yanıt: İşyeri eğer hakiki şahsa ait bir işyeri ise, işyerini satın alan kişinin işyerinde eskiden beri çalışan işçinin kıdem tazminatını ödeme imkanı olmayabileceği görüşü ile, bu işyerinde çalışan işçi, işyerinin el değiştirmesi halinde, bu hususun kendisine bildirilmesi veya tebliği tarihinden itibaren 6 işgünü içinde talep etmesi halinde kıdem tazminatına hak kazanabilir. Ancak el değiştiren işyeri; anonim şirket veya limited şirket ise, diğer bir tabirle sermaye şirketi ise, işçi işyerinin el değiştirmesi halinde kıdem tazminatına hak kazanamaz.

Soru: *Part-time, örneğin haftada iki gün çalışan işçinin kıdemi ve kıdem tazminatı nasıl hesaplanır?*

Yanıt: Yargıtayın son senelerde yerleşik haline gelen içtihatlarına göre part-time, örneğin haftada iki gün çalışan işçinin kıdem süresi, işyerine ilk girdiği tarih ile işyerinden ayrıldığı son tarihe kadar geçen tüm süre üzerinden hesaplanır. Ancak kıdem tazminatı, bu süre içinde en son aylık ücretinin toplamı olan 4 hafta x 2 gün = 8 günlük aylık kazancı üzerinden çalıştığı tüm süre nazara alınarak hesaplanır.

Soru: *Kıdem tazminatına hak kazanmak için çalışılması gereken asgari süre ne kadardır?*

Yanıt: Kıdem tazminatına hak kazanmak için İş Kanunu'nun 14. maddesine göre (bu madde "1475" sayılı İş Kanunu'na ait olup; bu madde dışında kalan tüm maddeler "4857" sayılı İş Kanunu'nun çıkmasıyla birlikte yürürlükten kaldırılmıştır) o işyerinde en az **1 yıl** çalışılması gerekmektedir.

Soru: *Evlenme sebebiyle kadın işçi nasıl kıdem tazminatına hak kazanabilir?*

Yanıt: Evlenen kadın işçi, nikah tarihinden itibaren bir yıl içinde, evlenme sebebiyle işyerinden ayrılma talebi halinde, "evlenme sebebiyle" kıdem tazminatına hak kazanır. Bu talep tarihi bir yılı aşarsa artık evlenme sebebiyle iş aktinin feshi hakkı kaybolmuş olur.

Soru: *Çalışırken boşandığı eşi ile tekrar evlenip işten ayrılan kadın işçinin kıdemi tazminatı hakkı doğar mı?*

Yanıt: Kadın işçinin evlenme nedeniyle kıdem tazminatından yararlanabilmesi için, evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde işten ayrılması gerektiğini yukarıda belirtmiştik. Ancak çalışmasını sürdürürken kocasından ayrılıp tekrar aynı kişi ile evlenen kadının bu hareketi "objektif iyi niyet" kurallarıyla bağdaşmayacağı gerekçesiyle kıdem tazminatı alma isteği reddedilir.

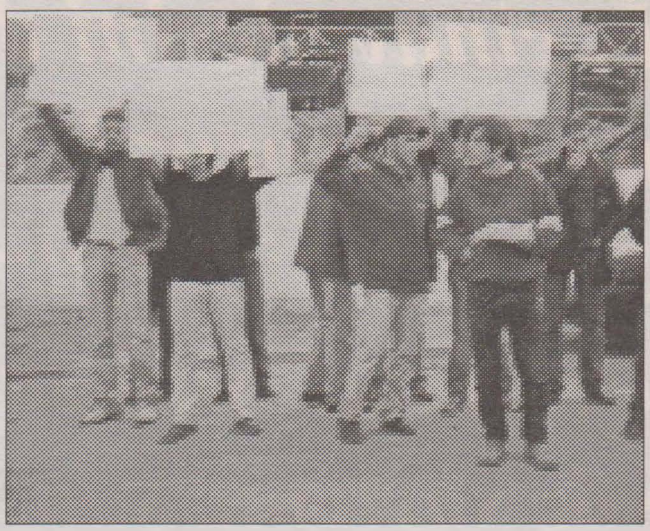
Soru: *İşyerinin nakli halinde, yeni işyerine gitmek istemeyen işçinin kıdem tazminatı hakkı doğar mı?*

Yanıt: Çalışma şartlarında esaslı değişiklik yapılması 4857 sayılı İş Kanunu'nun 22. maddesiyle düzenlenmiştir. Buna göre; işveren çalışma şartlarında yapmayı düşündüğü değişiklikleri işçiye yazılı olarak bildirmek zorundadır. İşçinin 6 iş günü içinde bu değişiklikleri kabul etmemesi durumunda; işveren, değişikliğin geçerli bir nedene dayandığını yazılı olarak belirtmek ve bildirim sürelerine uymak şartıyla sözleşmeyi fesih edebilir.

Soru: *Aynı işyerinde girdi yapılmak suretiyle kıdem tazminatı alan işçinin son kıdem tazminatı nasıl hesaplanır?*

Yanıt: İşçiye aynı kıdem süresi için bir defa kıdem tazminatı ödenir. Ancak işçinin kıdem tazminatı hakkını azaltmak ve her seneki ücreti üzerinden girdi-çıktı yapmak, Yargıtay tarafından suiniyetli bir davranış olarak kabul edilmiş ve bu vaziyetteki işçilerin kıdeminin işyerinde çalışmış oldukları tüm süreye göre hesaplanmasını, ancak arada aldıkları kıdem tazminatının kanuni faiz işletilerek tümünün avans olarak değerlendirilip, tüm sürenin kıdem tazminatından mahsup edilmesi yerleşik içtihat haline getirilmiştir.

Türedileri (t)üreten kim!

Biz tersane işçileri ağır koşullar altında çalıştırılıyoruz. Ağır koşullar altında çalışmamıza rağmen aldığımız ücretler çok sınırlı ve insanca yaşamak için yeterli değil. Artık bunu bile çok görüyor olmalılar ki, patronlar son zamanlarda sömürünün boyutunu bu üç kuruşluk ücretlerimizi ödememeye kadar vardırıyorlar.

Gün geçmiyor ki tersanelerdeki taşeron firmalarda çalışan arkadaşlarımızın parasının zamanında ödenmediği veya eksik ödendiğiyle ilgili haberler gelmesin. İstisnasız olarak yaşanan bu ücret ödememe sorunu her geçen gün yayılıyor ve giderek normal bir şey haline geliyor.

Biz de Torlak Tersanesi Türedi firmasında bir ay çalıştığımız tersaneden, yaklaşık 30 işçi arkadaşla birlikte, patronun keyfi gerekçesiyle ücretlerimizin ödenmeyeceği söylenerek işten atıldık. Ücretlerimiz ödenmeden işten atılmamızın gerekçesi işi düzgün yapmadığımız için firmayı zarar ettirmemizmiş. Biz de patronun bu keyfi tutumuna karşı arkadaşlarla biraraya gelerek, gaspedilen haklarımızı nasıl alabileceğimizi tartıştık. Sonuç olarak iki karar aldık. İki gün sonra Torlak Tersanesi'nin önünde sabah basın açıklaması yapmak ve daha sonra oradan avukata vekalet vererek gerekli yasal işlemleri başlatmak.

Bu kararlar doğrultusunda gerekli çalışmalara başladık. Ertesi gün Türedi firmasının patronu yapacağımız işlemlerden haberdar olmuş olsa gerek ki, bir grup arkadaşı temsilen bir arkadaşı yanına çağırdı. Asalak patron, yanına giden arkadaşa önce tehditler savurup, daha sonra tüm alacaklarımıza karşılık bir milyar teklif ederek aramızdaki birliği parçalamaya çalışmıştır. Parayı teklif ederken, bundan başka para koparamayacağımızı ifade etmiş ve bunun aslında bir şans olduğunu söylemiştir. Arkadaş bu parayı kabul etmemiş ve gelip bize durumu bildirmiştir.

Sabah 07.30'da Torlak Tersanesi'nin önüne basın açıklaması yapmaya gittiğimizde oranın kolluk kuvvetleri tarafından (sivil polisler, çevik kuvvet) abluka altında alındığını gördük. Sonuçta onlar işini yapıyor ve sermayeye hizmette sınır tanımıyorlardı. Biz de işimize sıkı sıkı sarılarak üzerimize düşeni yaptık. Hazırladığımız basın metninden fazla bastırdığımız için Torlak Tersanesi'nde işbaşı yapmaya gelen arkadaşlara dağıtarak başladık. Basın metnini okuduktan sonra paralarımızın ödenmemesinden Torlak ve Türedi firmasını sorumlu tuttuğumuzu ve yaşadığımız bu keyfi durumu mahkemeye taşıyacağımızı vurgulayarak, "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganı eşliğinde eylemimizi bitirdik. 25-30 işçiyle gerçekleştirdiğimiz basın açıklamasına ilgi yoğundu. Bizi çevreden izleyen onlarca işçi vardı.

Basın açıklamasının ardından, dava açmak için avukata vekalet verdik. Ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmek üzere bir dilekçe hazırladık. Sigortalarımızın yatırılmadığına dair olan bu dilekçeyi de posta yoluyla bakanlığa gönderme kararı aldık.

Biz Torlak Tersanesi'nde çalışan 30 işçi arkadaş olarak hem yasal haklarımızı kullanıp bu süreci lehimize çevirmek, hem de bunun diğer işçi kardeşlerimize örnek olması açısından kamuoyuna duyurmaya çalıştık. Sonuçta bizler şunu çok iyi biliyoruz ki, tersanelerde parasını almayan işçiler sadece bizden ibaret değil.

Çoğumuz paramızı alamadığımız zaman ya sessiz kalıp boyun büküyor, ya da bireysel tepkiler koyarak hakkımızı alabilmek için bireysel şiddete başvuruyoruz. Oysa bu örnekler biz işçilere bir şey kazandırmıyor. Her iki durumda (boyun eğmek, bireysel davranmak) sonuçta patronların işine yarıyor. Bu sorunlar karşısında doğru olan tutumsa, işçilerin biraraya gelip meşru zeminde hakkını araması ve dava açarak asalak patronları alacaklarımızı ödemeye zorlamasıdır. Sonuçta zincirlerimizden başka kaybedecek bir şeyimiz yok.

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!
Yaşasın sınıf dayanışması!

Türedi firmasından atılan bir işçi

İş cinayetlerini durdurmak için ne bekliyoruz?
Sıranın bize gelmesini mi?
Unutma! Sıra sana geldiğinde, söz söyleme şansını sonsuza kadar yitirmiş olacaksın!

Kamu Emekçileri Bülteni Özel Sayı: 185 ● Fiyatı: 250 000 TL ●Mart 2005● **Sahibi ve S. Yazı İşleri Md.:** Gülcan CEYRAN ●
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti. ● Mollaşeref Mah. Millet Cad. 50/10 Fatih/İstanbul ● Tel/Fax: 0 (212) 534 32 39 ● **Baskı:** Özdemir Matbaacılık / İST